

Ökad flexibilitet och förbättrad återbetalning inom studiestödssystemet

---

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande regeringens proposition 2010/11: 113 Ökad flexibilitet och förbättrad återbetalning inom studiestödssystemet samt två motioner som väckts med anledning av propositionen. Vidare behandlas en motion som väckts under den allmänna motionstiden 2010.

I syfte att uppnå ett mer flexibelt studiemedelssystem som är bättre anpassat till vissa högskoleutbildningars studieupplägg föreslås i propositionen att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om att studiemedel får lämnas för annan tid än studietid. I propositionen gör regeringen bedömningen att studiemedel bör kunna lämnas för 40 veckor under ett normalstudieår, trots att studier bedrivs under ett färre antal veckor. Studierna bör dock totalt sett omfatta 60 högskolepoäng och bedrivs i minst 36 veckor under ett normalstudieår. Detta bör dock bara gälla vid högskolestudier på utbildningsprogram som före den 1 januari 2010 har haft ett upplägg som innebär att ett normalstudieår motsvarar mindre än 40 veckor men minst 36 veckor och avse studier som har bedrivits fr.o.m. den 1 juli 2008.

Vidare föreslår regeringen att en skyldighet för studiestödstagare att lämna aktuell adress till Centrala studiestödsnämnden ska införas och att preskriptionstiden för studiestödsfordringar ska förlängas så att en fordran preskriberas 25 år efter tillkomsten, om inte preskriptionen avbryts dessförinnan.

Förslagen, som föranleder ändringar i studiestödslagen (1999:1395), avses träda i kraft den 1 juli 2011.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionerna.

I betänkandet finns två reservationer (MP, SD) och ett särskilt yttrande (S, V).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Studiemedel för annan tid än studietid i vissa undantagsfall	5
Skyldighet att lämna uppgift om aktuell adress	8
Förlängd preskriptionstid för studiestödsfordringar	9
Reservationer	11
1. Ökad flexibilitet och förbättrad återbetalning inom studiestödssystemet (MP)	11
2. Ökad flexibilitet och förbättrad återbetalning inom studiestödssystemet (SD)	11
Särskilt yttrande	13
Ökad flexibilitet och förbättrad återbetalning inom studiestödssystemet (S, V)	13
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	14
Propositionen	14
Följdmotionerna	14
Motion från allmänna motionstiden hösten 2010	15
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	16
Förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395)	16

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Ökad flexibilitet och förbättrad återbetalning inom studiestöds-systemet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395). Därmed bifaller riksdagen proposition 2010/11:113 och avslår motionerna 2010/11:Ub11 yrkandena 1 och 2, 2010/11:Ub12 yrkandena 1 och 2 samt 2010/11:Ub207.

Reservation 1 (MP)

Reservation 2 (SD)

Stockholm den 9 juni 2011

På utbildningsutskottets vägnar

Margareta Pålsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Margareta Pålsson (M), Mikael Damberg (S), Oskar Öholm (M), Louise Malmström (S), Betty Malmberg (M), Jan Ericson (M), Caroline Helmersson Olsson (S), Tina Acketoft (FP), Håkan Bergman (S), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Gunilla Svantorp (S), Jabar Amin (MP), Yvonne Andersson (KD), Richard Jomshof (SD), Rossana Dinamarca (V), Roger Haddad (FP) och Gunilla Carlsson i Hisings Backa (S).

Redogörelse för ärendet

I detta ärende behandlar utskottet regeringens proposition 2010/11:113 Ökad flexibilitet och förbättrad återbetalning inom studiestödssystemet samt två motioner som väckts med anledning av propositionen. Vidare behandlas en motion som väckts under den allmänna motionstiden 2010.

Regeringens lagförslag finns i bilaga 2 och en redovisning av motionerna i bilaga 1.

Bakgrunden till propositionens förslag är det arbete med efterkontroll av de högskolestuderandes studieomfattning som Centrala studiestödsnämnden (CSN) genomförde under våren 2010. Efterkontrollen resulterade i att många studerande blev skyldiga att betala tillbaka delar av sitt studiemedel, eftersom de bl.a. hade bedrivit studier i mindre omfattning än vad studiemedel hade lämnats för. Sedan regeringen givit CSN i uppdrag att se över vilken ökad flexibilitet som kan rymmas inom dagens studiemedelssystem i fråga om den tid som studiemedel kan lämnas för, överlämnade CSN den 26 november 2010 en rapport, varav framgår att det saknas utrymme för ökad flexibilitet utan lag- eller förordningsändringar. Inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) har därefter promemorian Ökad flexibilitet inom studiestödssystemet (U2011/1614/SV) utarbetats. Promemorian har remissbehandlats. Berörda myndigheter och organisationer har vid ett möte i mars 2011 fått lämna synpunkter på de förslag och bedömningar som görs i promemorian.

Vidare har en särskild utredare haft i uppdrag att lämna förslag till hur systemet för studiemedel för studier utomlands kan förenklas, förbättras och effektiviseras. I uppdraget ingick även att lämna förslag till förändringar i de regelverk som styr CSN:s fordringshantering. I augusti 2010 överlämnade utredningen delbetänkandet Förbättrad återbetalning av studieskulder (SOU 2010:54). Betänkandet har remissbehandlats.

Utskottets överväganden

Studiemedel för annan tid än studietid i vissa undantagsfall

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller propositionens förslag att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om att studiemedel får lämnas för annan tid än då den studerande bedriver studier.

Riksdagen avslår motionsyrkanden bl.a. om att ändringen också ska gälla utbildningar som inrättats efter den 1 januari 2010 samt att studenter inte ska mista studiemedel trots att de läser rätt antal högskolepoäng.

Jämför reservationerna 1 (MP) och 2 (SD) samt särskilt yttrande (S, V).

Propositionen

Enligt 3 kap. 5 § studiestödslagen (1999:1395) får studiemedel lämnas för varje vecka som en studerande bedriver studier på minst halvtid. Studierna måste dock pågå under en sammanhängande tid om minst tre veckor. Vidare får studiemedel bara lämnas för en sådan del av studietiden som omfattas av den kursplan eller motsvarande som gäller för utbildningen.

I 3 kap. 4 § studiestödsförordningen (2000:655) anges att vid studier på utbildning som bedrivs bl.a. enligt högskolelagen (1992:1434) eller högskoleförordningen (1993:100) motsvarar en och en halv högskolepoäng en veckas studier på heltid.

Omfattningen av utbildningen ska enligt 6 kap. 2 § högskoleförordningen anges i högskolepoäng där heltidsstudier under ett normalstudieår om 40 veckor motsvarar 60 högskolepoäng.

Enligt vad som anges i propositionen korresponderar inte bestämmelserna inom högskole- respektive studiestödsområdet fullt ut. Detta har fått till följd att studerande vid vissa utbildningar, som i tron att deras studier ger rätt till heltidsstudiemedel under 40 veckor har ansökt om studiemedel i denna omfattning, fått återkrav när CSN vid efterkontroll har konstaterat att studierna omfattar kortare tid än vad studiemedel har sökts för. De studerande har då fått betala tillbaka delar av de utbetalda studiemedlen, trots att studierna omfattar det antal högskolepoäng som de har ansökt om och beviljats studiestöd för. Vidare riskerar studerande framöver att få studiemedel för ett färre antal veckor än 40 under ett studieår, trots att de läser

60 högskolepoäng under året. Studerande vid dessa utbildningar missgynnas därför gentemot andra studerande. Regeringen anser att detta inte är rimligt.

I propositionen föreslås därför att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om att studiemedel får lämnas för annan tid än då den studerande bedriver studier. Förslaget föranleder en ändring i 3 kap. 5 § studiestödslagen.

Regeringen gör bedömningen att studiemedel i vissa undantagsfall bör kunna lämnas för 40 veckor under ett normalstudieår, trots att studier bedrivs under ett färre antal veckor. Studierna bör dock totalt omfatta 60 högskolepoäng och bedrivs under minst 36 veckor under ett normalstudieår. Enligt regeringen bör detta gälla bara vid högskolestudier på utbildningsprogram som före den 1 januari 2010 har haft ett upplägg som innebär att ett normalstudieår motsvarar mindre än 40 veckor men minst 36 veckor och avse studier som bedrivits fr.o.m. den 1 juli 2008.

Vidare bör CSN få meddela föreskrifter om vilka utbildningar som ska omfattas av den nya bestämmelsen.

Enligt propositionen avser regeringen att följa upp effekterna av den föreslagna ändringen för att säkerställa att den får avsedd effekt.

Motionerna

I motion 2010/11:Ub12 yrkande 1 (MP) anför motionären att det förhållandet att regeringen bara lämnar förslag om att öka flexibiliteten i enstaka utbildningar gör att studiemedelssystemet blir mer likt ett lapptäcke än ett sammanhållet och överblickbart system som utgår från den enskilda studerande. Samråd med lärosätena och en reell dialog med studentorganisationerna krävs för att forma framtidens studiemedelssystem.

I samma motions yrkande 2 anges att förslaget om studiemedel för annan tid än studietid också bör gälla utbildningar som har inrättats efter den 1 januari 2010. Lärosätena bör själva kunna bedöma hur stor arbetsinsats som krävs för att uppnå uppsatta mål med utbildningarna samt under vilken tid studierna ska bedrivs. Studiemedelssystemet bör således anpassas efter högskoleutbildningarnas upplägg och inte tvärtom.

I motion 2010/11:Ub11 yrkande 1 (SD) anges att regeringen på ett tydligt sätt har framlagt för riksdagen de villkor (36 veckor och 60 poäng) under vilka studiemedel ska få ges i andra fall än vad som framgår av 3 kap. 5 § studiestödslagen. Dessa torde därmed, med lätthet, kunna arbetas in i lagtexten. Regeringen bör därför ta fram ett lagförslag som innehåller de närmare villkoren för när regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter som avviker från 3 kap. 5 § studiestödslagen.

I samma motions yrkande 2 menar motionärerna att regeringen bör ta fram övergångsbestämmelser till studiestödslagen i syfte att avveckla systemet med utbildningar som avviker från kvoten en och en halv högskole-

poäng per vecka för studier på heltid. Detta krävs för att få till stånd en tydlig utfasning av systemet med ”forcerade” utbildningar. Övergångsbestämmelserna bör därför även innehålla en avvecklingsperiod för att inte situationen ska permanentas.

I motion 2010/11:Ub207 (KD) anser motionären att när en högskola eller ett universitet kan ge en rimlig förklaring till varför en termin är kortare än den andra men rätt antal poäng uppnås under ett studieår måste CSN kunna betala ut fullt studiemedel till studenterna. Denna fråga bör skyndsamt utredas så att inte fler studenter riskerar att mista studiemedel trots att de läser rätt antal högskolepoäng.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser positivt på att regeringen nu lämnat förslag som kommer att få betydelse för den aktuella gruppen studenter. Det handlar om en begränsad grupp som fått vidkännas återkrav av studiestöd trots att de läst erforderligt antal högskolepoäng. Däremot har studierna inte bedrivits under det antal veckor som enligt högskoleförordningen krävs för heltidsstudier under ett normalstudieår.

För att inte skapa incitament för flera lärosäten att förkorta sina utbildningar är regeringens förslag begränsat till högskolestudier på utbildningsprogram som före den 1 januari 2010 haft ett upplägg som innebär att ett normalstudieår motsvarar mindre än 40 veckor men minst 36 veckor. Vidare ska bestämmelsen tillämpas för studier som har bedrivits fr.o.m. den 1 juli 2008 samt enbart gälla studier på utbildningsprogram där studierna är sammanhållna under en längre period på ett annat sätt än vad som är fallet för den som bedriver studier i form av fristående kurser. Enligt regeringen innebär förslaget att risken för att de studerande ska drabbas av återkrav av studiemedel när de bedriver helårsstudier på de aktuella utbildningarna undanröjs samtidigt som flexibiliteten i systemet ökar. Utskottet delar denna uppfattning.

Vidare anser utskottet i likhet med regeringen att tidsperioden den 1 juli 2008–31 december 2009 är en lämplig avgränsning eftersom det av propositionen framgår att de efterkontroller som CSN har genomfört och som orsakat de aktuella återkraven avser studier under läsåren 2008/09 och 2009/10. Det är således enbart studerande under dessa läsår som har fått eller riskerar att få återkrav.

Utskottet delar också regeringens bedömning att det är lämpligt att i studiestödslagen föreskriva att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer ska få meddela närmare föreskrifter om att studiemedel ska få lämnas för annan tid än då den studerande bedriver studier. Utskottet har därför inget att invända mot den föreslagna lösningen. Inte heller anser utskottet att det finns något skäl att föreslå att övergångsbestämmelserna ska ändras.

Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag i denna del och avstyrker motionerna 2010/11:Ub12 yrkandena 1 och 2 och 2010/11:Ub11 yrkandena 1 och 2. Även motion 2010/11:Ub207 avstyrks då den får anses i huvudsak tillgodosedd.

Skyldighet att lämna uppgift om aktuell adress

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag att låntagare liksom den som är återbetalningsskyldig för återkrav av studiestöd som inte har sin aktuella adress registrerad i Skatteverkets folkbokföringsdatabas ska lämna uppgift om adressen till CSN samt att det samma ska gälla i fråga om den som är återbetalningsskyldig för studielån, studiemedel eller återkrav enligt den äldre studiestöds-lagen (1973:349).

Propositionen

Regeringen föreslår att det införs en skyldighet för låntagare och återbetalningsskyldiga att till CSN lämna uppgift om aktuell adress. Förslaget föranleder dels ändringar i 4 kap. 26 § och 5 kap. 6 a § studiestödslagen, dels att det i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till samma lag införs en ny punkt 20.

Skyldigheten att lämna aktuell adress syftar enligt regeringen ytterst till att undvika att låntagare eller återbetalningsskyldiga för återkrav som missköter återbetalningen kan undkomma att betala på grund av att CSN saknar aktuell adress till dem. En skyldighet att lämna aktuell adress bör dock inte begränsas till att omfatta bara låntagare eller återbetalningsskyldiga för återkrav som flyttar utomlands eller befinner sig utomlands, utan den bör omfatta alla låntagare eller återbetalningsskyldiga för återkrav. Skälet till detta är att det trots tillgången till uppgifter ur folkbokföringsdatabasen kan saknas aktuella adressuppgifter till låntagare även inom Sverige.

Enligt vad som anges i propositionen anser regeringen att det finns skäl att se över om och i så fall hur den föreslagna bestämmelsen bör sanktioneras vid underlåtenhet att lämna aktuell adress. Vidare anser regeringen att det kan finnas skäl att närmare överväga om en administrativ avgift ska införas för de låntagare som varken följer sin uppgiftsskyldighet eller sin betalningsskyldighet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet gör samma bedömning som regeringen, nämligen att det är nödvändigt att samtliga låntagare och återbetalningsskyldiga för återkrav omfattas av en skyldighet att lämna adressuppgifter. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag i denna del.

Förlängd preskriptionstid för studiestödsfordringar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag om att preskriptionstiden för en fordran som avser återbetalning av studielån eller återkrav av studiestöd enligt studiestödslagen ska förlängas så att fordran preskriberas 25 år efter tillkomsten, om inte preskriptionen avbryts dessförinnan.

Vidare bifaller riksdagen förslaget att detsamma ska gälla studiestödsfordringar enligt 1973 års studiestödslag, om inte fordran har preskriberats före den 1 juli 2011.

Propositionen

Preskriptionslagen (1981:130) är tillämplig på alla slags fordringar, även offentligrättsliga fordringar, om något annat inte är särskilt föreskrivet. Enligt 2 § första stycket preskriptionslagen är huvudregeln att en fordran preskriberas tio år efter tillkomsten, om inte preskriptionen avbryts dessförinnan. Av förarbetena till preskriptionslagen framgår att en fordran på återbetalning av studiemedel är underkastad den allmänna tioårspreskriptionen om inte särskilda preskriptionsbestämmelser gäller (prop. 1979/80:119 s. 92). Enligt den nu aktuella propositionen finns det inte några särskilda preskriptionsbestämmelser på studiestödsområdet.

I propositionen framhålls att CSN har svårigheter att driva in skulder utomlands. I de fall CSN inte har någon aktuell adress till låntagaren eller den återbetalningsskyldige för återkrav är dagens preskriptionsregler inte tillräckliga. Enligt nuvarande bestämmelser preskriberas hela skulden, dvs. inte bara de återbetalningsbelopp som har förfallit till betalning, om CSN inte lyckas kontakta låntagaren eller den återbetalningsskyldige för återkrav inom en tioårsperiod från det att den sista utbetalningen av studiestöd skedde. De obetalda studiestödsfordringarna som riskerar att preskriberas inom den närmaste tiden uppgår enligt regeringen till betydande belopp.

Mot bakgrund härav föreslår regeringen att preskriptionstiden för studiestödsfordringar ska förlängas till 25 år och att detta även ska gälla studiestödsfordringar enligt 1973 års lag. Regeringens förslag föranleder dels en ändring i 6 kap. 12 § studiestödslagen, dels införande av en ny punkt 21 i övergångsbestämmelserna till samma lag.

En förlängd preskriptionstid innebär enligt regeringen sannolikt att många som inte har betalat sina skulder under några års utlandsvistelse inte kan undkomma betalning när de återvänder till Sverige. Eftersom huvuddelen av dem som missköter sin återbetalning är svenska medborgare är det inte osannolikt att dessa så småningom antingen återvänder till Sverige och folkbokför sig i landet eller skaffar någon tillgång i Sverige, som därefter kan bli föremål för utmätning. Vidare skulle en förlängd preskriptionstid sannolikt öka incitamenten att betala skulderna direkt när de förfaller till betalning, eftersom det inte är lika enkelt att undkomma betalning i 25 år som i 10 år. Enligt regeringens mening finns det ett starkt allmänt intresse av att en studiestödsfordran betalas av låntagaren. I annat fall skulle ett av världens mest generösa studiestödssystem bli svårt att upprätthålla.

Utskottets ställningstagande

Utskottet, som konstaterar att den föreslagna förlängningen av preskriptionstiden för studiestöd ska gälla retroaktivt för alla typer av studiestöd, delar regeringens uppfattning ett generöst studiestödssystem kräver att obetalda studiestödsfordringar betalas tillbaka. Utskottet har därför inget att invända mot regeringens förslag i denna del. Förslaget tillstyrks därmed.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer.

1. **Ökad flexibilitet och förbättrad återbetalning inom studiestödssystemet (MP)**

av Jabar Amin (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395) och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen proposition 2010/11:113 och motion 2010/11:Ub12 yrkandena 1 och 2 samt avslår motionerna 2010/11:Ub11 yrkandena 1 och 2 samt 2010/11:Ub207.

Ställningstagande

Enligt min uppfattning innebär inte regeringens förslag att flexibiliteten i studiemedelssystemet ökar. Att bara lämna förslag om att i enstaka utbildningar öka flexibiliteten gör tvärtom att systemet blir mer likt ett lapptäcke än ett sammanhållet och överblickbart system som utgår från den enskilde. Samtliga utbildningsrelaterade remissinstanser har kritiserat förslaget med hänvisning till att det inte blir tillräckligt flexibelt. För att utforma ett studiemedelssystem som är enkelt och överblickbart för den enskilde krävs samråd med lärosätena och en reell dialog med studentorganisationerna.

Lärosätena bör enligt min mening själva få bedöma hur stor arbetsinsats som ska krävas för att uppnå uppsatta mål med utbildningarna samt under vilken tid studierna ska bedrivas. Studiemedelssystemet bör således anpassas efter högskoleutbildningarnas upplägg och inte tvärtom. Av detta skäl anser jag att studiemedel för annan tid än studietid också ska kunna gälla för utbildningar som har inrättats den 1 januari 2010 eller senare.

2. **Ökad flexibilitet och förbättrad återbetalning inom studiestödssystemet (SD)**

av Richard Jomshof (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395) och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen proposition 2010/11:113 och motion 2010/11:Ub11 yrkandena 1 och 2 samt avslår motionerna 2010/11:Ub12 yrkandena 1 och 2 samt 2010/11:Ub207.

Ställningstagande

Regeringen har i propositionen på ett tydligt sätt beskrivit de villkor (36 veckor och 60 högskolepoäng) under vilka studiemedel ska få ges i andra fall än vad som anges i 3 kap. 5 § studiestödslagen (1999:1395). Dessa torde därmed, med lätthet, kunna arbetas in i lagtexten. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med ett lagförslag som anger de närmare villkoren för när regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter som avviker från 3 kap. 5 § studiestödslagen.

I syfte att avveckla systemet med utbildningar som avviker från kvoten en och en halv högskolepoäng per vecka för studier på heltid bör regeringen även lämna förslag till övergångsbestämmelser som innebär en tydlig utfasning av systemet med ”forcerade” utbildningar.

Särskilt yttrande

Ökad flexibilitet och förbättrad återbetalning inom studiestöds-systemet (S, V)

Mikael Damberg (S), Louise Malmström (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Håkan Bergman (S), Gunilla Svantorp (S), Rossana Dinamarca (V) och Gunilla Carlsson i Hisings Backa (S) anför:

Vi har sedan tidigare efterlyst ett förslag till lösning på de problem som drabbat enskilda studenter när de fått återbetalningskrav trots att både de själva och deras lärosäte ansett att de varit antagna till och genomfört utbildning med den omfattning de ansökt om studiemedel för. Vi utgår från att problemet löses i och med denna proposition.

Huvudprincipen i det svenska studiemedellssystemet bör dock alltjämt vara att studiemedel ges för att göra studier möjliga under en viss tid. Det finns goda skäl att slå vakt om denna princip, inte minst kvalitetsmässiga. Redan i dag finns det stora problem med att studenter inte får den undervisning som heltidsstudier rimligen borde innebära. Att lämna fältet helt fritt för att förkorta utbildningstiden men ändå ge både lärosätet och den enskilda studenten ersättning för helårsstudier skulle förvärra problemen.

För att undvika att enskilda studenter utan egen förskyllan råkar i ekonomiskt trångmål finns det ändå skäl att under vissa förutsättningar medge en viss flexibilitet i systemet. Vi menar att den avvägning regeringen gjort kan vara rimlig såtillvida att undantag ska kunna beviljas för ett normalstudieår som omfattar minst 36 veckor. Vi anser dock att denna förändring behöver följas upp för att säkerställa att den inte brukas på ett sådant sätt att den leder till sänkt utbildningskvalitet. Vi ifrågasätter däremot regeringens uppfattning att bestämmelsen inte ska gälla den som bedriver studier i form av fristående kurser.

Regeringens förslag gäller vissa högskolestudier som bedrivits under perioden den 1 juli 2008–31 december 2009. Vi utgår från att regeringen gjort en heltäckande analys inför utformningen av denna tidsram och av vilka studenter som kan komma att beröras av lagändringen. Om ändringen skulle innebära problem för andra studenter än de nu aktuella, t.ex. för dem som läser fristående kurser, förutsätter vi att regeringen vidtar erforderliga åtgärder.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2010/11:113 Ökad flexibilitet och förbättrad återbetalning inom studiestödssystemet:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i studiestödslagen (1999:1395).

Följdmotionerna

2010/11:Ub11 av Richard Jomshof och Margareta Sandstedt (båda SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska ta fram ett lagförslag som innehåller de närmare villkoren för när regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter som avviker från 3 kap. 5 § första stycket studiestödslagen (1999:1395).
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram övergångsbestämmelser till studiestödslagen (1999:1395) i syfte att avveckla systemet med utbildningar som avviker från kvoten 1,5 högskolepoäng per vecka studietid.

2010/11:Ub12 av Jabar Amin (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om samråd med lärosätena och studentorganisationerna.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att studiemedel för annan tid än studietid också ska gälla utbildningar som har inrättats efter den 1 januari 2010.

Motion från allmänna motionstiden hösten 2010

2010/11:Ub207 av Caroline Szyber (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utredning av hur studiemedelssystemet kan utformas så att studenter inte riskerar att mista studiemedel trots att de läser rätt antal högskolepoäng.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i studiestödslagen
(1999:1395)

Härigenom föreskrivs i fråga om studiestödslagen (1999:1395)
dels att 3 kap. 5 § och 4 kap. 26 § ska ha följande lydelse,
dels att punkt 1 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ska ha följande lydelse,
dels att det i lagen ska införas två nya paragrafer, 5 kap. 6 a § och 6 kap. 12 §, samt närmast före 5 kap. 6 a § och 6 kap. 12 § nya rubriker av följande lydelse,
dels att det i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna ska införas två nya punkter, 20 och 21, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***3 kap.**

5 §

Studiemedel får lämnas för varje vecka då den studerande bedriver studier på minst halvtid. Studierna måste dock pågå under en sammanhängande tid om minst tre veckor.

Studiemedel får lämnas bara för sådan del av studietid som omfattas av den kursplan eller motsvarande som gäller för utbildningen.

Bestämmelser om studiemedel under sjukdom och ledighet finns i 24 §.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om att studiemedel får lämnas för annan tid än då den studerande bedriver studier.

4 kap.

26 §

Låntagaren *skall* lämna Centrala studiestödsnämnden de uppgifter som är av betydelse för tillämpningen av detta kapitel.

En låntagare som har fått årsbeloppet nedsatt är skyldig att omedelbart underrätta Centrala studiestödsnämnden, om någon omständighet som föranlett nedsättningen inte längre föreligger.

Låntagaren *ska* lämna de uppgifter som är av betydelse för tillämpningen av detta kapitel *till Centrala studiestödsnämnden*.

En låntagare som har fått årsbeloppet nedsatt är skyldig att omedelbart underrätta Centrala studiestödsnämnden, om någon omständighet som föranlett nedsättningen inte längre finns.

En låntagare som inte har sin aktuella adress registrerad i folkbokföringsdatabasen enligt lagen (2001:182) om behandling av

personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet ska lämna uppgift om adressen till Centrala studiestödsnämnden.

5 kap.

Uppgiftsskyldighet

6 a §

En återbetalningsskyldig som inte har sin aktuella adress registrerad i folkbokföringsdatabasen enligt lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet ska lämna uppgift om adressen till Centrala studiestödsnämnden.

6 kap.

Preskription

12 §

En fordran som avser återbetalning av studielån eller återkrav av studiestöd enligt denna lag preskriberas tjugofem år efter tillkomsten, om inte preskriptionen avbryts dessförinnan.

1.¹ Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001, då studiestödslagen (1973:349) och lagen (1983:1030) om särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa ska upphöra att gälla. Äldre bestämmelser gäller fortfarande, förutom vad som anges i punkterna 13–19, i fråga om studiestöd som avser tid före ikraftträdandet. *Vad* som sägs om inkomst av tjänst, näringsverksamhet och kapital i 4 kap. 21 §, 8 kap. 4 § och 9 kap. 2 § studiestödslagen (1973:349) samt i punkten 2 f i övergångsbestämmelserna till lagen (1988:877) om ändring i

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001, då studiestödslagen (1973:349) och lagen (1983:1030) om särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa ska upphöra att gälla. Äldre bestämmelser gäller fortfarande, förutom vad som anges i punkterna 13–21, i fråga om studiestöd som avser tid före ikraftträdandet. *Det* som sägs om inkomst av tjänst, näringsverksamhet och kapital i 4 kap. 21 §, 8 kap. 4 § och 9 kap. 2 § studiestödslagen (1973:349) samt i punkten 2 f i övergångsbestämmelserna till lagen (1988:877) om ändring i

¹ Senaste lydelse 2010:441.

studiestödslagen (1973:349), ska dock från och med taxeringsåret 2002 i stället avse överskott i inkomstlagen tjänst, näringsverksamhet och kapital.

studiestödslagen (1973:349), ska dock från och med taxeringsåret 2002 i stället avse överskott i inkomstlagen tjänst, näringsverksamhet och kapital.

20. Den som är återbetalningskyldig för studielån, studiemedel eller återkrav enligt studiestödslagen (1973:349) och som inte har sin aktuella adress registrerad i folkbokföringsdatabasen enligt lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet ska lämna uppgift om adressen till Centrala studiestödsnämnden.

21. En fordran som avser återbetalning av studielån eller studiemedel eller återkrav av studiestöd som har lämnats enligt studiestödslagen (1973:349) preskriberas tjugofem år efter tillkomsten, om inte preskriptionen avbryts dessförinnan. Detta gäller dock endast om fordran inte har preskriberats före den 1 juli 2011.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2011.
  2. Föreskrifter som meddelas i anslutning till 3 kap. 5 § fjärde stycket får omfatta även studier som har bedrivits före den 1 juli 2011.
  3. Bestämmelsen i 6 kap. 12 § tillämpas även i fråga om en fordran som har uppkommit före den 1 juli 2011 under förutsättning att fordran inte har preskriberats före det datumet.